

Κώστας Παπαδάκης

Μία αμφίπλευρη και αλληλοτροφοδοτούμενη μυθοποίηση τείνει να αφήσει στην ιστορία, ως τον Ιουστινιανό των ΣΥ.ΡΙΖ.Α. – ΑΝ.ΕΛ., τον απελθόντα Υπουργό Δικαιοσύνης (27/1/2015 – 7/11/2016) Νίκο Παρασκευόπουλο. Η Νέα Δημοκρατία, οι πρωινοί θαμώνες του ΣΚΑΪ και τα κυκλώματα των μηχανισμών καταστολής μαζί με τα φιλικά προς αυτούς Μ.Μ.Ε. καθώς και όλοι οι επίσημοι και ανεπίσημοι εκφραστές του βαθέως κράτους δεν χάνουν την ευκαιρία, κάθε φορά που κάποια αποφυλάκιση πάει στραβά ή γίνεται παραβίαση των όρων άδειας κρατουμένου, να καυτηριάζουν τους «νόμους Παρασκευόπουλου», αποδίδοντας σε αυτούς κάθε πτυχή της εγκληματικότητας που εκδηλώνεται, όπως φυσικά αυτή προβάλλεται, αλλοιώνεται και κυρίως γενικεύεται από τα Μ.Μ.Ε.

Από την άλλη μεριά ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α. εξυηρετείται να χρησιμοποιεί τους νόμους Παρασκευόπουλου», ως ασπίδα και κατ' ουσίαν τελικά ως φύλο συκής για να κρύψει ένα μικρό μέρος της γύμνιας του σχετικά με την πολιτική του στα ζητήματα των δικαιωμάτων και ελευθεριών, συναινώντας στην πόλωση γύρω από αυτό και ελπίζοντας ότι έτσι θα ανακτήσει την επιρροή του στα ακροατήρια της αριστεράς και των κινημάτων.

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι στην καθημερινά κλιμακούμενη, επικοινωνιακή μάχη των Μ.Μ.Ε. αυξάνονται οι επικριτές των «νόμων Παρασκευόπουλου» και λιγοστεύουν οι «σημαιοφόροι» που τους υπερασπίζονται ακόμη και από το πεδίο της κυβερνητικής παράταξης. Ωστόσο, πέρα από το πεδίο της αντιπαράθεσης, του λαϊκισμού και των προφανών επικοινωνιακών και ήδη προεκλογικών σκοπιμοτήτων, ένα νομοθετικό έργο ή ορισμένες νομοθετικές ρυθμίσεις, για να είμαστε ακριβέστεροι, δεν αποτελούν μόνο παιχνίδι μικροκομματικής διαμάχης, αλλά κυρίως τρόπο οριοθέτησης άσκησης εξουσίας. Και δεν υπακούει μόνο στη βούληση των από πάνω, αλλά και στην πίεση και την πάλη των από κάτω.

Οι νόμοι αποτυπώνουν ανά πάσα στιγμή το σημείο εξισορρόπησης των δυνάμεων της ταξικής πάλης που διεξάγεται καθημερινά και ανάλογα με την έκβασή της καταγράφουν κατακτήσεις ή υποχωρήσεις. Οι κατακτήσεις είναι ανεξάρτητες, ως προς την αξία τους, από τον φορέα που τις καθιέρωσε, γιατί αποτέλεσαν αντικείμενο κινηματικής διεκδίκησης και πρέπει να αποτελούν αντικείμενο κινηματικής υπεράσπισης όταν απειλούνται από αντιμεταρρυθμίσεις, πισωγυρίσματα, περιορισμούς και δεσμεύσεις. Και είναι χρήσιμο να ελέγχεται το κατά πόσον νομοθετικές πρωτοβουλίες, που συνιστούν κατακτήσεις, γίνονται ανεκτές από το σύνολο του κρατικού μηχανισμού ή αντίθετα υπονομεύονται από το πάγιο μέρος του, τους μηχανισμούς καταστολής δηλαδή και αυτό που παραπάνω ονομάσαμε «βαθύ κράτος».

Με το πρίσμα αυτό οφείλουμε να εξετάσουμε τους «νόμους Παρασκευόπουλου» στο διάστημα που διετέλεσε Υπουργός Δικαιοσύνης, κρίνοντάς τους φυσικά μέσα στην ιστορική και πολιτική συγκυρία που θεσπίστηκαν και **συνεκτιμώντας τους με το σύνολο του νομοθετικού έργου** της κυβέρνησης, και ιδίως με το σύνολο των παραλείψεών της σε σχέση με τις προεκλογικές της υποσχέσεις. Σίγουρα πάντως δεν μπορούμε να αρκεστούμε στην απαξίωση της διαμάχης Νέας Δημοκρατίας – ΣΥ,ΡΙΖ,Α, και την καταγγελία των προφανών σκοπιμοτήτων και επιδιώξεων, αφήνοντας τα χλωρά, δηλαδή τις κατακτήσεις, να καούν μαζί με τα ξερά, δηλαδή τη μικροκομματική και προ πολλού πλέον ενδοαστική μεταξύ τους αντιπαράθεση.

Ο Νίκος Παρασκευόπουλος δεν αφήνει πίσω του τιτάνιο νομοθετικό έργο. Ορισμένοι – ευάριθμοι – βασικοί

νόμοι απαρτίζουν τη συνεισφορά του στον όγκο της νομοθετικής ύλης της χώρας καθώς και δεκάδες αντίστοιχα εκτελεστικά προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις.

Αρκετοί από αυτούς θεσπίστηκαν κατά «δεσμία αρμοδιότητα» (τη δέσμευση περί την οποία βέβαια ουδείς επέβαλε στον Ν. Παρασκευόπουλο και την κυβέρνηση, παρά ο αθεράπευτος διαχειριστικός καθεστωτικός πολιτικός τους προσανατολισμός και η συνειδητή τους απόφαση να υπηρετήσουν άλλα και κυρίως αντίθετα από εκείνα για τα οποία απέσπασαν την ψήφο) διότι υπήρξαν νόμοι αναγκαστικοί, προσαρμοστικοί της χώρας στις μνημονιακές της υποχρεώσεις και στα συμφέροντα των τραπεζών και τις απαιτήσεις των εταίρων δανειστών, όπως πχ. οι ν. 4335/23-7-2015 με τον οποίο άλλαξε ο **Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας**, ο ν. 4329/2-6-2015 για τη θέσπιση της διαταγής πληρωμής για εμπορικές απαιτήσεις από διοικητικές συμβάσεις, καθώς και ο 4446/22-12-2016, για την αντίστοιχη προσαρμογή του **Πτωχευτικού Κώδικα** και άλλες διατάξεις που ψηφίστηκε μετά την αποχώρηση του Ν. Παρασκευόπουλου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης αλλά προφανώς συντάχθηκε επί των ημερών του

Η υπόλοιπη νομοθεσία του και ιδίως εκείνη η οποία πλήττεται με μανία από τα επιτελεία της αντίδρασης, περιείχε **σημαντικά στοιχεία ανταπόκρισης σε κινηματικές διεκδικήσεις** και απαιτήσεις των προηγούμενων ετών, αυτές που μάλιστα έφεραν το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. στην κυβέρνηση και τον ίδιο, αν και μη βουλευτή μέχρι το Σεπτέμβριο 2015, επικεφαλής του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ουδείς αμφισβητεί ότι οι αντιμνημονιακοί αγώνες και τα μακρόχρονα πολύμορφα κινήματα, ανάμεσα στα οποία και εκείνο των κρατούμενων διαμόρφωσαν συνειδήσεις και στη βάση του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και συνετέλεσαν αποφασιστικά στην εκλογική του νίκη.

Και όσο και αν οι νόμοι αυτοί τελικά δεν αποτέλεσαν προϊόντα οποιασδήποτε κοινωνικής και πολιτικής διαβούλευσης, αλλά περισσότερο προσωπικών του εμπνεύσεων, αφού είναι γνωστή σε όλους, σε νομικούς και μη, η μακρόχρονη μόρφωση, ευαισθησία, ενασχόληση, εμπειρία, επίδοση και ειδικεύση του σε ειδικά ζητήματα ποινικού δικαίου, όπως η σωφρονιστική πολιτική και τα ναρκωτικά, **δεν παύουν να απηχούν κατακτήσεις:**

1. Ο νόμος **4322/27-4-2015**, πρώτος ουσιαστικά «νόμος Παρασκευόπουλου», της παρθενικής εποχής της μικτής κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙΖ.Α., με τον οποίο καταργήθηκαν οι φυλακές τύπου Γ, καταργήθηκε ο «κουκουλονόμος», τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 105 επ. του Ποινικού Κώδικα για την υφ' όρον απόλυση κρατούμενων, ιδίως για περιπτώσεις ηλικιωμένων και ανάπηρων, τροποποιήθηκε το άρθρο 200Α Κ.Ποιν.Δ. σχετικά με το Δ.Ν.Α με την καθιέρωση του δικαιώματος να ορίζουν τεχνικό σύμβουλο οι κατηγορούμενοι κ.α. και τυποποιήθηκε ως ποινικό αδίκημα το bullying.

2. Ο νόμος **4325/11-5-2015**, που συναριθμείται παρά την έλλειψη αποκλειστικής αρμοδιότητας στο πρόσωπο του Υπουργού Δικαιοσύνης, λόγω της σημαντικότητάς του επειδή κατέργησε την επιστράτευση ως μέσο αντιμετώπισης των απεργιών.

3. Ο νόμος **4356/24-12-2015** διεύρυνσης και τροποποίησης των διατάξεων περί συμφώνου συμβίωσης, συμπεριλαμβανομένων και των ομοφυλοφίλων, αίτημα μακρόχρονο που πολιορκούσε τη βάση όλων των κομμάτων και ήταν θέμα χρόνου η θέσπισή του.

Αλλά και ο περιορισμός στην άσκηση των εννόμων δικαιωμάτων προσώπων που θίγονται από ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και δημοσιεύματα προς όφελος των εκδοτών και των καναλαρχών και η κατάργηση του ελαχίστου ορίου προβλεπόμενης χρηματικής ικανοποίησης κ.λ.π. (Είμαστε άλλωστε πια στο Δεκέμβριο 2015, μετά το τρίτο μνημόνιο και τη μετατροπή του ΌΧΙ σε ΝΑΙ).

4. Σταδιακές και τμηματικές διατάξεις περιορισμένης και προσωρινής χρονικής ισχύος στους νόμους 4325/2015, 4411/2016, κ.α. για την **υφ' όρον απόλυση** κρατούμενων που έχουν εκτίσει, ανάλογα, το 1/10 έως και το 1/5 της ποινής τους. Η επιτυχία των νόμων αυτή είναι αναμφισβήτητη, παρά τις εξαιρέσεις που υπάρχουν πάντοτε στατιστικά και επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Δεν είναι τυχαίο ότι

παρατάθηκε και από τον πολύ συντηρητικότερο διάδοχό του, ενώ αποτελεί απαίτηση των κρατουμένων η εκ νέου παράτασή του μετά τις 31-8-2018 που έληξε η τελευταία παράταση.

5. Ο ν. 4411/3-8-2016 για την **υφ' όρον παραγραφή** αδικημάτων που απειλούνται με ποινή φυλάκισης έως 2 ετών. Υποστηρίχθηκε η άποψη ότι πρόκειται για νόμο, ο οποίος θεσπίστηκε για να αμνηστεύσει αδικήματα πολιτικού χαρακτήρα της περιόδου των αντιμνημονιακών αγώνων, καθώς τα συνήθως αποδιδόμενα αδικήματα σε διαδηλωτές (διατάραξη κοινής ειρήνης, παράνομη βία κ.α.) εμπίπτουν σε αυτά τα όρια ποινών.

Η άποψη αυτή δεν ευσταθεί, δεδομένου ότι αφενός η υφ' όρον παραγραφή αδικημάτων και ποινών αποτελεί πάγια πρακτική όλων των ελληνικών κυβερνήσεων από το έτος 2005 με διαδοχικούς νόμους (3346/2005 επί κυβέρνησης Σημίτη, 4043/2012 επί κυβέρνησης Σαμαρά, 4198/2013 επίσης επί κυβέρνησης Σαμαρά και μετέπειτα 4411/2016 - ο τελευταίος με το ευρύτερο πεδίο εξαιρέσεων αδικημάτων από την υπαγωγή τους σε αυτόν, μεταξύ των οποίων και το «κινηματικό» Π.Κ. 334) χάριν αποσυμφόρησης των δικαστηρίων, τα οποία το κράτος αδυνατεί να συντηρήσει ως μηχανισμούς έννομης προστασίας και περιορίζεται στο ρόλο τους ως μηχανισμών καταστολής

Αλλά πέραν αυτού η τελευταία έχει φροντίσει να φιλοδωρεί τους διαδηλωτές και με άλλα αδικήματα, π.χ. οπλοφορία, οπλοχρησία, απόπειρα επικίνδυνης ή και βαρείας σωματικής βλάβης, κ.α. τα οποία δεν εμπίπτουν στις παραπάνω διατάξεις.

Ήδη μετά την αρχική αμηχανία και τη ματαίωση των προσδοκιών ανατρεπτικής πορείας της Κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙΖ.Α. η δικαστική εξουσία από τον Σεπτέμβριο 2016 και μετά, όταν έληξε δηλαδή η εξάμηνη αποχή του Δ.Σ.Α. για το ασφαλιστικό Κατρούγκαλου και σταθεροποιήθηκαν οι όροι καθεστωτικής συνύπαρξης της Κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙΖ.Α. - ΑΝ.ΕΛ. με τη δικαστική εξουσία, η τελευταία λειτούργησε απελευθερωμένα όπως και παλιά και συνέχισε να καταδικάζει αθρόα διαδηλωτές και να υλοποιεί σκευωρίες της Δ.Α.Ε.Ε.Β. και των μηχανισμών καταστολής, ιδίως όταν οι αίθουσες ήταν άδειες και οι κατηγορούμενοι είχαν εναποθέσει την τύχη τους στην ανεξάρτητη δικαιοσύνη.

Μέχρι τότε οι ίδιοι οι μηχανισμοί είχαν φροντίσει να υπονομεύσουν και στην ουσία να ακυρώσουν την τροποποίηση του άρθρου 200Α Κ.Ποιν.Δ. για το Δ.Ν.Α. (έχω γράψει αναλυτικά άρθρα σε προηγούμενο χρόνο), ενώ φρόντιζαν πάντα να προβοκάρουν τους νόμους για την έκτιση ποινών με κάθε ευκαιρία.

Ακόμα και να συνδέουν τους «νόμους Παρασκευόπουλου» και να τους αποδίδουν περιστατικά άσχετα με τις ρυθμίσεις του, όπως π.χ. το καθεστώς αδειών φυλακισμένων με αφορμή τις άδειες που χορηγούνται στον Δημήτρη Κουφοντίνα και ξεσηκώνουν τη λύσσα των γνωστών επιτελείων - των ίδιων που έχουν επιβάλει την παραμονή στη φυλακή του Σάββα Ξηρού, παρά την πολλαπλή αναπηρία του - αλλά και να υποστηρίζουν απροκάλυπτα μια ναζιστική λογική συλλογικής ευθύνης που απαιτεί συλλήβδην την κατάργηση νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν εκατοντάδες και χιλιάδες κρατούμενους επειδή ένα ποσοστό αυτών που δεν ξεπερνά το 1-2% παραβίασε τους όρους άδειας ή αποφυλάκισης.

Η επειδή μία αποφυλάκιση (από τις 700 που όπως πρόσφατα υποστηρίχθηκε έγιναν κατ εφαρμογή του σχετικού νόμου από το 2015) στηρίχθηκε σε πλαστά πιστοποιητικά.

Αλλά ακόμα και οι 700 - όλες - να στηρίχθηκαν σε πλαστά πιστοποιητικά ή ψευδείς βεβαιώσεις **φταίει ο νόμος η εκείνοι που είχαν καθήκον να τα ελέγξουν;**

Αν δηλαδή συμβεί π.χ. εκατοντάδες κατηγορούμενοι οφειλέτες ακάλυπτων επιταγών να εμφανίζουν πλαστές δήθεν εξοφλημένες επιταγές και να αθρώνονται, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καταργηθεί η εξάλειψη του αξιόποινου σε περίπτωση μεταγενέστερης εξόφλησης ακάλυπτης επιταγής και να δοθεί στην πυρά αυτός που την θέσπισε;

Τι άλλο θα ακούσουμε άραγε;

Ωστόσο, η υποκρισία και ο φαρισαϊσμός δεν έχουν όρια.

Ακόμα και η αποσυμφόρηση των φυλακών την οποία του αποδίδουν δεν ξεκίνησε από τον ίδιο. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ο αριθμός των κρατουμένων στις **1-1-2015**, 27 δηλαδή ημέρες πριν αναλάβει η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ. και ο Νίκος Παρασκευόπουλος ως πρώτος Υπουργός της Δικαιοσύνης οι κρατούμενοι στις Ελληνικές φυλακές αριθμούνταν συνολικά σε **11.798**, ενώ νωρίτερα, την **1-1-2014** ο αριθμός ανερχόταν σε **12.693**.

Και η μείωση του αριθμού των φυλακισμένων οφείλονταν σε αντίστοιχους νόμους προκατόχων του όλων των κυβερνήσεων όπως π.χ. του Χ. Αθανασίου με τους ν. 4267/2014 και **ν. 4274/2014** (ο οποίος μάλιστα μείωσε στο 1/3 το απαιτούμενο ελάχιστο όριο για την υφ όρον απόλυση καταδίκων για εμπορία ναρκωτικών και μόνο, ενώ ταυτόχρονα για άλλους κατάδικους θέσπιζε τις φυλακές τύπου Γ !!!) και άλλων, οι οποίοι υπηρετώντας με όποιον τρόπο εκείνοι καταλάβαιναν την ανάγκη αυτή, προέβαιναν τουλάχιστον από το έτος 1996 σε απόπειρες μείωσης του αριθμού των κρατουμένων με διάφορους τρόπους (θέσπιση κοινωφελούς εργασίας, αύξηση ορίων μετατροπής και αναστολής, κατάργηση περιορισμών αναστέλλουσας δύναμης στην έφεση, αποποινικοποίηση μικρών αδικημάτων κ.α.), που όμως δεν στάθηκε δυνατό να πετύχουν αυτόν τον στόχο. Γιατί οι φυλακές εξακολουθούν να γεμίζουν από την αθρόα κακουργηματοποίηση όλων των ποινικών αδικημάτων, την εκτεταμένη εφαρμογή του Π.Κ. 187 και το υψηλό ποσοστό προφυλακίσεων, ιδίως απέναντι σε αλλοδαπούς

Είναι βέβαιο όπως αναφέρθηκε, ότι η νομοθετική παρέμβαση γύρω από τα σωφρονιστικά υπήρξε αποκλειστικά προϊόν προσωπικών εμπνεύσεων του τέως Υπουργού παρά συλλογικών επεξεργασιών. Παρόλα αυτά υπήρξε τολμηρή και συνεπής προς τις απόψεις και τις ιδέες του, τις οποίες μακροχρόνια υπηρετούσε ως ένας από τους ελάχιστους προοδευτικούς νομικούς του ποινικού χώρου.

Ωστόσο δεν υπάρχει αμφιβολία ότι δεν αφήνει πίσω του νομοθετικό έργο το οποίο πρόκειται να μείνει στην ιστορία. Κανένα από τα νομοθετήματά του δεν έχει διαχρονικά, πολύ δε μάλλον μεταρρυθμιστικά χαρακτηριστικά και ιδίως θετικά, πλην του Συμφώνου Συμβίωσης, που και αυτό αποτελεί απλά διεύρυνση και όχι εξ' αρχής θέσπιση.

Εκτός βέβαια από την αντιδραστική μεταρρύθμιση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας την οποία και ο ίδιος αρνήθηκε να υπερασπίσει όταν ψηφιζόταν στην Βουλή, αρκούμενος να πει ότι *διαφωνώ αλλά είμαστε υποχρεωμένοι στα πλαίσια των μνημονιακών μας δεσμεύσεων να το ψηφίσουμε*.

Ακόμα, υπήρξε χαρακτηριστική η πολιτική ατολμία του να συγκρουστεί με την Διοίκηση του Εφετείου Αθήνας και να επιβάλει ως μόνιμο και αποκλειστικό τόπο διεξαγωγής της **δίκης της Χρυσής Αυγής** το Εφετείο Αθηνών, όπως το αντιφασιστικό κίνημα και η βαρύτητα της δίκης απαιτούσε. Αντίθετα χειραγωγήθηκε τεχνηέντως από την Διοίκηση του Εφετείου, απέφυγε οποιαδήποτε νομοθετική πρωτοβουλία θα έλυσε το ζήτημα και απέτυχε τελικά να υλοποιήσει ακόμα και τη σαφή πρωθυπουργική εντολή τον Ιούνιο του 2016 για τη μεταφορά της δίκης.

Εξαιτίας του επί τρεισήμισι χρόνια η δίκη είναι καταδικασμένη στην περιθωριοποίηση του Κορυδαλλού, την καθυστέρηση, την έλλειψη δημοσιότητας και την έλλειψη ευχέρειας προσέλευσης.

Και βέβαια **διατήρησε σε ισχύ** τους νόμους εκείνους οι οποίοι ουσιαστικά απαγορεύουν τη ραδιοτηλεοπτική κάλυψη και περιορίζουν τη δημοσιότητα της δίκης, (ν. 3090/2002, μη υποχρεωτική φωνοληπτική τήρηση πρακτικών κ.α.), όπως επίσης άφησε αλώβητους τους τρομονόμους και το αντιδραστικό οπλοστάσιο του Ποινικού Κώδικα ώστε να μπορούν οι μηχανισμοί να στήνουν τις σκευωρίες τους και να απειλούν τους αγωνιστές. Τουλάχιστον δεν αποπειράθηκε να τους διευρύνει όπως ο διάδοχός του.

Ο «ρομαντικός» Νίκος Παρασκευόπουλος δεν έμελλε να έχει συνέχεια στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Αντικαταστάθηκε στις 4/11/2016 από τον Σταύρο Κοντονή, ο οποίος πρόσφατα αντικαταστάθηκε επίσης από τον Μιχάλη Καλογήρου, που δέχθηκε ήδη και αυτός τις πρώτες συκοφαντικές επιθέσεις για το υπερασπιστικό του παρελθόν. Στην ουσία εκείνος που παραμένει σταθερό σημείο αναφοράς των μηχανισμών εξουσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι ο αρχικά Υφυπουργός, ύστερα Υπηρεσιακός Υπουργός και μετά Αναπληρωτής Υπουργός Δημήτρης Παπαγγελόπουλος με πλούσια θητεία ως Διοικητής της Ε.Υ.Π., Εισαγγελέας της Αντιτρομοκρατικής, Καραμανλικός και με ιδιαίτερες διασυνδέσεις στα ανώτατα δικαστικά κλιμάκια.

Οι «νόμοι Παρασκευόπουλου» έχουν εγκαταλειφθεί ως καθημερινή βορά στην ακροδεξιά, το λαϊκισμό, την πολιτική υποκρισία και τους φασίστες με την ανοχή της καθύβρισης και τη μεθοδευμένη και συστηματική διαμόρφωση ενός εχθρικού προς τις ελευθερίες και φιλικού προς την ποινικοποίηση και την καταστολή κλίματος.

Αυτούς τους νόμους όμως οι οποίοι εμπεριέχουν κατακτήσεις για το κίνημα έχουμε την υποχρέωση να τους υπερασπίσουμε ανεξάρτητα από τον φορέα τους. Να ξεχωρίσουμε τα προοδευτικά από τα αντιδραστικά τους στοιχεία. Να ξεχωρίσουμε το ψέμα από την αλήθεια. Να πιστέψουμε ότι το κίνημα με τους αγώνες του μπορεί να κατακτά, μπορεί να αποτρέψει τον περιορισμό και να πετυχαίνει την διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών ανεξάρτητα από το είδος της Κυβέρνησης και τα πρόσωπα των Υπουργών. Να ξεχωρίσουμε τελικά τους μύθους από τις πραγματικότητες και να μην τσιμπήσουμε στην γενίκευση των ίσων αποστάσεων.

Πάει πολύ άλλωστε τα λαμόγια και οι πολιτικοί τους εκφραστές, οι διάφοροι άνθρωποι των φλώρων και οι γόνοι της δήθεν αριστείας να γίνονται ρυθμιστές των δικαιωμάτων και ελευθεριών μας.

Αθήνα, 6/9/2018

Κώστας Παπαδάκης